

ÖZGÜN MUHAKEME SORULARI

1 Sergi etiketlerinin onarımı

İlahi kitapları tanıtan sergide iki peygamber etiketi yanlış yerlere yapıştırılmıştır. Diğer iki eşleştirme doğrudur. Ekip, en az değişiklikle tabloyu düzelttikten sonra bütün satırlar için ortak bir açıklama yazacaktır.

İlahi kitap	Peygamber
Tevrat	Hız. Musa
Zebur	Hız. İsa
İncil	Hız. Davud
Kur'an	Hız. Muhammed

İki peygamber etiketi
yer değiştirmiştir.

Hangi düzeltme ve ortak açıklama birlikte uygundur?

- A) Zebur–İncil satırlarındaki etiketleri değiştir; farklı peygamberlere gelen mesajlarda ilahî rehberlik amacı bulunur.
- B) Tevrat–Zebur satırlarındaki etiketleri değiştir; farklı peygamberlere gelen mesajlarda ilahî rehberlik amacı bulunur.
- C) Zebur–İncil satırlarındaki etiketleri değiştir; doğru rehberlik, insanın seçim sorumluluğunu ortadan kaldırır.
- D) İncil–Kur'an satırlarındaki etiketleri değiştir; doğru rehberlik, insanın düşünmesine ihtiyaç bırakmaz.

2 Günlüğün iki ayrı sonucu

Oruç tutan Deniz, günün sonunda davranışlarını değerlendiriyor. Arkadaşı, açlığa dayanmış olmanın günlüğün bütün satırlarının aynı ölçüde olumlu sayılması için yeterli olduğunu savunuyor. Burada orucun dinî geçerliliğine hüküm verilmesi değil, ahlaki mesajının yorumlanması isteniyor.

Sabah “Arkadaşımin sözünü kesmemek için bekledim.”	Öğle “Sinirlenince onun hakkında doğrulamadığım bir sözünü yaydım.”	Akşam “Yanlışımı kabul edip sözünü ulaştırdığım kişilere düzelttim.”
--	--	--

Günlüğe ilişkin hangi değerlendirme hem öz denetimi hem telafi sorumluluğunu dikkate alır?

- A) Sabah ve akşam aynı beceriyi gösterir; öğle davranışı yalnız açıklıkla açıklanabilir.
- B) Sabah öz denetimi gösterir; akşamki düzeltme, öğle davranışını baştan doğru yapar.
- C) Sabah öz denetimdir; öğle bunu zedeler; akşam yanlış silmeden telafiye yönelir.
- D) Öğle davranışı öz denetimi zedeler; bu nedenle sabah ve akşamdan olumlu sonuç çıkarılamaz.

3. Rehber ile karar

Bir öğrenci doğrulukla ilgili dinî rehberliği öğreniyor. Sınıfta bulduğu isimsiz kalemlerin sahibini araştırmak yerine “Doğruyu öğrendim; artık davranışımı düşünmem gerekmez.” diyor.

Hangi yorum, öğrenilen rehberlikle sorumluluk arasındaki ilişkiyi doğru kurar?

- A) Rehberliği bilmek, seçim yapma sorumluluğunu kaldırır.
- B) Doğru bilgi edinmek, onu somut durumda düşünerek uygulamayı da gerektirir.
- C) Eşyanın sahibi bilinmiyorsa doğruluk ilkesi geçersizdir.
- D) Bir ilkeyi öğrenen kişi her durumda hata yapamaz.

4. Katalogdaki iki tür bilgi

İslam inancına göre hazırlanan katalogda Tevrat–Hz. Musa, Zebur–Hz. Davud, İncil–Hz. İsa, Kur’an–Hz. Muhammed eşleştirmeleri vardır. Bir öğrenci “İsimler farklıysa hepsi birbirinden bağımsız ilahî kaynaklara inanmayı gerektirir.” diyor.

Katalog ile iddia birlikte değerlendirildiğinde hangi sonuç uygundur?

- A) Farklı kitap adları, ayrı ilahlara inanmayı zorunlu kılmaz.
- B) Farklı peygamber adları bütün eşleştirmelerin yanlış olduğunu gösterir.
- C) İlahi kitapların hepsi aynı peygambere gönderilmiştir.
- D) Katalogdaki adlar yalnız kitapların sayfa sayılarını anlatır.

5. Hatırlatma yeterli mi?

Bir grup adil paylaşmayı anlatan bir pano asmıştır. Grup çalışmasında görevleri yine tek öğrenciye bırakmaktadır. “Pano hazır; görevimizi yaptık.” demektedirler.

Rehberliğin amacına göre bu durumu değerlendiriniz. Bilgiyi davranışa taşıyacak iki değişiklik öneriniz.

6. Serginin kapsamı

Bir serginin başlığı “İslam inancında ilahî kitaplar”dır. Kartlarda dört kitap ve gönderildikleri peygamberler tanıtılıyor. Editör, sergideki anlatımı bütün din mensuplarının kendi kitaplarını aynı biçimde tanımladığı iddiasına dönüştürmek istiyor.

Hangi editör notu serginin kapsamını doğru sınırlar?

- A) Başlık varsa kaynak göstermeye gerek yoktur.
- B) Katalog bütün dinlerin bütün görüşlerini eksiksiz verir.
- C) Bu sergi İslam inancındaki anlatımı sunar; başka geleneklerin kendi açıklamaları ayrıca araştırılır.
- D) Bir gelenek anlatılıyorsa diğerleri hakkında düşünmek yasaktır.

7. Dua ve tedbir

Kamp gezisi öncesinde hava koşullarının değişebileceği duyuruluyor. Öğrenci kötülüklerden Allah’a sığınmayı anlatan Felak suresini çalıştığını söylüyor; hazırlık kurallarını ise gereksiz buluyor.

Hangi değerlendirme dua ile sorumlu davranmayı birlikte korur?

- A) Dua eden kişi duyuruları okumamalıdır.
- B) Tedbir almak, Allah’a sığınmayla zorunlu olarak çelişir.
- C) Gezi hazırlığı yalnız diğer öğrencilerin sorumluluğudur.
- D) Allah’a sığınma, uygun hazırlık ve güvenlik kurallarını gözetmeye engel değildir.

8. Korkutan mesaj

Sınıf grubuna kaynağı belli olmayan, korkutucu bir söylenti geliyor. Bir öğrenci “Korktum; herkese yollayayım.” diyor. Derste Felak suresinin kötülükten korunma ve Allah’a sığınma mesajı işlenmektedir.

Korkuyu yaymadan sorumlu davranmak için iki adım öneriniz. Bu adımların korunma bilinciyle ilişkisini açıklayınız.

9. İftar hazırlığının ölçüsü

İftar buluşması için ihtiyaçtan fazla yiyecek hazırlanmıştır. Kullanılmamış yiyecekleri uygun koşullarda değerlendirme imkânı vardır. Ekip, paylaşma ve israfı önleme mesajını birlikte gözetmek istiyor.

Hangi plan bu iki amacı birlikte destekler?

- A) Fazlayı yalnız gösterişli fotoğraf için masada bırakmak
- B) Uygun koşulları gözeterek fazlayı değerlendirmek, sonraki hazırlığı ihtiyaca göre planlamak
- C) Paylaşma varsa hazırlık miktarını düşünmemek
- D) İsrafı konuşmamak için kullanılmamış yiyecekleri gizlemek

10. Sabır hangi anda?

Bir öğrenci oruçlu olduğu gün oyunda kaybedince arkadaşına kırıcı söz söylüyor. Sonra "Açlığa dayandım; davranışımın öz denetimle ilgisi yok." diyor. Burada ibadetin dinî geçerliliği değil ahlaki mesajı değerlendiriliyor.

Hangi yanıt bu ayrımı koruyarak öğrenciyi düşünmeye yöneltir?

- A) Açlığa dayanmak, her davranışı kendiliğinden uygun yapar.
- B) Kırıcı söz söylendiği için kişinin bütün inancı bilinmiş olur.
- C) Öz denetim, zor anda kullanılan dili de kapsar; sözün etkisi fark edilip telafi düşünülebilir.
- D) Oyun kaybetmek, başkasını incitme sorumluluğunu kaldırır.

11. Okuma planının eksik yanı

Ramazan için hazırlanan Kur'an okuma planında yalnız kaç sayfa okunduğu kaydediliyor. Öğrenciler bazı temel kavramların anlamını konuşmak istiyor; planda buna zaman ayrılmamış.

Planın mevcut yararını koruyarak bir geliştirme öneriniz. Bu geliştirme okuma ile anlama arasındaki ilişkiyi nasıl güçlendirir?

Kur'an Okuma Planı	
Tarih	Okunan Sayfa
1. gün	
2. gün	
3. gün	

12. Yorum kime ait?

Bir öğrenci din rehberliği anlatan bir açıklama okuyor, ardından kendi sınıfı için bir görev paylaşımı planı hazırlıyor. Arkadaşı, öğrencinin hazırladığı planın her ayrıntısını doğrudan vahyin cümlesi gibi sunmak istiyor.

Kaynak açıklaması

Öğrencinin planı

Hangi sunum bu iki metnin niteliğini doğru ayırır?

- A** Kaynak açıklaması ayrı, öğrencinin ondan hareketle geliştirdiği uygulama planı ayrı belirtilmelidir.
- B** Plan ilkeye dayanıyorsa her kelimesi vahiy sayılmalıdır.
- C** Öğrenci yorum yaptıysa bütün kaynak bilgileri geçersizdir.
- D** Uygulama planında değişiklik yapmak hiçbir zaman mümkün değildir.

13. Ortak başlık arayışı

Ders kartlarında dört eşleştirme bulunuyor: Tevrat–Hz. Musa, Zebur–Hz. Davud, İncil–Hz. İsa, Kur’an–Hz. **Muhammed**. Öğrenci kartlara ortak bir başlık arıyor; başlık farklı peygamberleri yok saymamalıdır.

Hangi başlık verilen bilgilere uygundur?

- A** Aynı peygambere gönderilen bütün kitaplar
- B** Birbirinin sayfa sayısını bildiren dört eser
- C** İnsanların hiçbir rehberliğe ihtiyaç duymadığını gösteren adlar
- D** İslam inancında farklı peygamberlere gönderilen ilahi kitaplar

14. Dua ettim, sorumluluğum bitti mi?

Bir öğrenci arkadaşına zarar veren bir söylentiye yaymış, ardından kötülükten korunmak için dua ettiğini söylemiştir. “Artık yanlış bilgiyi düzeltmeme gerek yok.” demektedir.

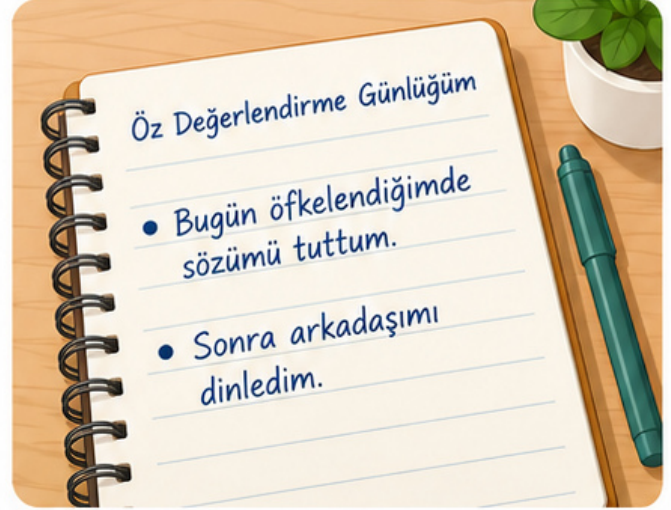
**Bu düşünceyi dua ve sorumluluk ilişkisiyle değerlendiriniz.
Zararı azaltmak için uygun iki adım belirtiniz.**

15. Günlüğün gösterdiği

Oruçla ilgili öz değerlendirme günlüğünde öğrenci “Bugün öfkelendiğimde sözümü tuttum; sonra arkadaşımı dinledim.” yazıyor. Arkadaşı bu kaydı “Hiç öfkelenmedi.” diye özetliyor.

Hangi özet kaydı daha doğru yansıtır?

- A) Öğrenci hiçbir duygu yaşamamıştır.
- B) Öğrenci öfke yaşasa da davranışını deneleyip dinlemeyi seçmiştir.
- C) Öğrenci konuşmadığı için arkadaşını dinlememiştir.
- D) Bir günlük not bütün günlerde aynı davranışı garanti eder.

16. Ortak ilkeyi koşula taşımak

İki sınıf yardım faaliyeti planlıyor. Birinde malzeme toplamak, diğerinde kitapları düzenlemek gerekiyor. Öğrenci, aynı yardımlaşma ilkesi bulunduğu için iki sınıfın bütün görevlerinin aynı olması gerektiğini savunuyor.

Ortak ilke ile farklı uygulama arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
Her sınıf için amaca uygun bir görev örneği veriniz.

17. Yanlış kesinlik

Bir sunumda “Dört ilahi kitabın aynı peygambere gönderildiği görülüyor.” yazılmıştır. Sunumun kendi tablosunda ise Tevrat–Hz. Musa, Zebur–Hz. Davud, İncil–Hz. İsa ve Kur’an–Hz. Muhammed eşleştirmeleri vardır.

Sonuç cümlesini tabloya göre düzeltiniz.
Tablodan çıkarılamayacak farklı bir bilgiye örnek veriniz.

İlahi Kitap	Gönderildiği Peygamber
 Tevrat	Hz. Musa
 Zebur	Hz. Davud
 İncil	Hz. İsa
 Kur'an	Hz. Muhammed

18. Öz denetimi görünür kılmak

Bir grup Ramazan etkinliği için “Sabırlı olalım.” yazılı afiş hazırlamıştır. Öğretmen, yalnız slogan yerine günlük yaşamda gözlenebilecek davranış örnekleri istemektedir.

İki somut davranış örneği yazınız. Her örneğin sabır veya öz denetimle bağına açıklayınız.

19. Kaynak gösterilmemiş alıntı

Bir afişte, kaynağı bulunamayan bir cümle Felak suresinden doğrudan alıntı gibi yazılmıştır. Ekip yalnız cümlenin korunma düşüncesini çağrıştırdığını bilmektedir.

Afiş yayımlanmadan hangi kontrol yapılmalıdır? Kaynak doğrulanamazsa mesajı nasıl dürüstçe sunabilirsiniz?

20. Tek kayıttan büyük sonuç

Bir öğrenci rehberlik konulu etkinlikten sonra bulduğu parayı öğretmene teslim etmiştir. Araştırma ekibi yalnız bu olaydan “Etkinliğe katılan herkes her zaman dürüst davranır.” sonucuna varıyor.

Hangi sonuç eldeki gözlemin sınırını korur?

- A)** Bir öğrenci doğru davrandığı için başka örnek incelemek gereksizdir.
- B)** Tek davranış, kişinin bütün geleceğini kesin gösterir.
- C)** Bu olayda dürüst davranış görülmüştür; herkes ve her zaman için genelleme yapılamaz.
- D)** Genelleme yapılamıyorsa olayın hiçbir değeri yoktur.